

**Zhodnocovanie biologických
komunálnych odpadov na Poľane**

Nespaľujme bioodpad!

K typickému obrazu vidieka patrí hustý biely dym, ktorý sa valí zo záhrad vždy na jar a na jeseň. Ľudia vtedy hromadne spaľujú lístie, trávnu a odrezky zo stromov a živých plotov. Prichádzajú tak o kvalitné organické hnojivo a menia ho na škodlivé plyny. Stačí nízky tlak ovzdušia a údolia sú zahalené závojom štiplavého dymu. Obyvatelia obcí často netušia, že konajú nielen nesprávne, ale aj protiprávne.

Prečo nespalovať?

Veľká vlhkosť, nízka teplota horenia a nedostatok kyslíka spôsobujú, že spaľovanie bioodpadov nie je dokonalé. Spaľovaný odpad nehorí, skôr dymí a tým sa do ovzdušia uvoľňujú toxické látky. Patria k nim napríklad oxid uhoľnatý, uhľovodíky, dechty a mnohé ďalšie zdraviu škodlivé plyny, ktoré v prostredí pretrvávajú desiatky rokov. Neprijemne zapáchajú, dráždia sliznice dýchacích ciest, spôsobujú bolesti hlavy a môžu pôsobiť ako nervové jedy.

Ľudia neraz do spaľovaného bioodpadu pridávajú iné odpady, napríklad PET fľaše, pneumatiky a kombinované obaly tetrapak, ktoré obsahujú mnohé ďalšie zdraviu nebezpečné látky. Polyaromatické zlúčeniny, ktoré sa vyskytujú v dechtoch, sú prvými látkami, ktorým boli dokázané rakovinotvorné účinky. Veľmi nebezpečné splodiny spaľovania sú dioxíny, ktoré patria medzi najsilnejšie syntetické jedy.

Spaľovaním bioodpadu tak nielen znepríjemňujeme život susedom a zamoruje ich životné prostredie a domácnosti, ale škodíme najmä vlastnému zdraviu. Preto je logické, že tento spôsob zbavovania sa odpadov je už dnes nezákonný.

Čo hovorí zákon?

Od 1. januára 2006 platí zákaz zneškodňovať, skládkať alebo spaľovať akýkoľvek biologický odpad zo záhrad, parkov, cintorínov a iných verejných priestranstiev. Bioodpad sa musí zhodnocovať, napríklad kompostovaním.

Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch

Oheň sa nesmie zakladať tam, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu. Porasty bylín, kríkov a stromov sa nesmú vypalovať.

Zákon č. 315/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi

Nikto nesmie nad mieru prípustnú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi ani parami.

Zákon č. 40/1964 Zb. (občiansky zákonník)

Ak teda niekto spaľuje odpad - či už na záhrade alebo na verejnom priestranstve - dopúšťa sa protiprávneho konania a hrozí mu pokuta až do výšky 166 EUR (5 000 Sk). Pre právnické osoby sa táto suma môže vyšplhať až do výšky takmer 16 600 EUR (500 000 Sk).

Kompostovanie – výhodná a jednoduchá alternatíva

Najjednoduchší spôsob, ako predchádzať znečisťovaniu ovzdušia, poškodzovaniu zdravia škodlivými látkami a prípadne aj pokutám, je kompostovanie.

Listie, trávu, kôru a konáre môžeme spoločne s bioodpadom z kuchyne (zvyšky z jedál, odpad z čistenia ovocia a zeleniny) použiť na výrobu kvalitného hnojiva (kompostu). Pri správnom kompostovaní prebieha proces kompostovania rýchlo. Kombináciou pôsobenia rozkladných mikroorganizmov a húb, zmenou kyslosti prostredia, správnu vlhkosťou a zvýšenou teplotou kompostu (v niektorých prípadoch až 65 °C) sa ničí väčšina choroboplodných zárodkov a semien burín. Bioodpad sa časom rozloží a premení na výživný kompost, ktorý sa výborne uplatní v každej záhrade.

Naši predkovia veľmi dobre vedeli, že zhodnocovanie rozložiteľného biologického odpadu je najefektívnejší spôsob, ako vrátiť potrebné živiny späť do pôdy. Kompostovanie zhodnocuje bioodpad z domácností a záhrad bez štiplavého dymu, toxických látok a zápachu.

Ďalšie bežné, ale **nehodné** spôsoby nakladania s bioodpadmi

Vyvážanie odpadu na okraje lesov, lúk a do potokov – touto činnosťou znečisťujeme okolie svojho bydliska, podporujeme vytváranie čiernych nelegálnych skládok, znehodnocujeme kvalitu vôd v potokoch a podporujeme šírenie choroboplodných mikrorogarnizmov. Kopy rôznych odpadkov na okraji ciest okolo obcí znechutia každého – návštevníkov, turistov, susedov i majiteľov najbližších pozemkov. Obyvatelia obcí si tak robia vlastnú negatívnu reklamu.

Vyhadzovanie biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad a domácností do veľkokapacitných kontajnerov a do bežného odpadu – ani takýto spôsob nakladania so zeleným odpadom nie je v súlade so zákonom a okrem toho zaťažuje rozpočet obce a tým aj peňaženku každého z nás. Miešanie bioodpadu s ostatnými zložkami komunálneho odpadu zväčšuje celkový objem odpadov, ktoré obec musí nechať vyvážať na riadené skládky. A to nie je zadarmo. Podľa toho, koľko odpadov je potrebné z obce každý mesiac vyvieť, sa odvíjajú aj poplatky za vývoz odpadov pre obyvateľov. Neplaťme viac, keď nemusíme - zelený dopad môžeme hravo spracovať a využiť na vlastnom pozemku na kvalitné hnojivo.

Chcete kompostovať?

Aj kompostovanie má však svoje pravidlá - podmienkou správneho rozkladu bioodpadu je nielen druh materiálu, ale aj jeho kombinácia s inými druhmi bioodpadov, správna vlhkosť a vzdušnosť. Jednoliate kopy toho istého materiálu sa rozkladajú pomalšie ako udržiavaný pestrý kompost.

Ak chcete dať prednosť kompostovaniu bioodpadu pred spaľovaním, nebudete odkázaní sami na seba. Radi vám pri tom pomôžeme – či už praktickou radou o tom, ako správne a lacno kompostovať alebo pomocou pri budovaní vášho vlastného domáceho kompostoviska. Viac informácií o kompostovaní, podmienkach a surovinovej skladbe kompostu, návod ako si zhotoviť kompostovisko a ďalšie užitočné informácie nájdete aj na našej internetovej stránke:

www.priateliazeme.sk/cepa/kompostovanie

Projekt „Zhodnocovanie biologických komunálnych odpadov na Polane“ je spolufinancovaný z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho spoločenstva, Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

